

از لابلای یادداشت‌ها و نیشته‌های روزمره ام

بحثی پیرامون تمرین دموکراسی در کشور عزیز ما افغانستان

مسئولیت از هم گسیختگی تاریخی برعهده کی‌ها می‌باشد؟
تهدید پرتاب کشور به گودال سنت‌گرایی و زوگویی

سهم بازیکنان بین‌المللی در انتخابات کشور
بازی کثیف با اصل مردم‌سالاری
مشروعیت مسخ شده انتخابات
سناریوهای منطقوی و جهانی

کاربرد انتخابات بمتابه ابزاری برای گزینش نمایندگان در دموکراسی‌های نیابتی امروزی با شیوه‌ای که در الگوهای دموکراتیک کهن مانند آتن باستان رواج داشت، از هم متفاوت می‌باشد. در عهد باستان، انتخابات‌ها بیشتر نهادهای الیگاریشی یا گروه‌سالارانه بوده و یا بسیاری از سمت‌های سیاسی توسط قرعه اختصاص می‌یافتند. گاهی، همه‌پرسی را با انتخابات باشتباه می‌گیرند، در حالیکه انتخابات بمنظور گزینش یک یا چند نفر می‌باشد. هرچند همه‌پرسی در لغت معنای انتخابات را هم در بر دارد، اما در عالم سیاست تنها به جریانی گفته می‌شود که طی آن حکومت‌ها پرسش‌هایی را در اختیار مردم قرار می‌دهند تا مردم یک یا چند مورد را انتخاب نمایند.

نخست از همه، قابل تذکار پنداسته می‌شود که انتخابات یک فرآیند تصمیم‌گیری رسمی است که طی آن مردم و یا بخشی از مردم، بمنظور اداره امور عمومی خود شخص و یا اشخاصی را برای مقام و یا مقام‌های رسمی برای مدت زمان معلوم با ریختن رأی به صندوق‌های انتخاباتی برمی‌گزینند. از سده ۱۷ میلادی بدینسو، برگزاری انتخابات ساز و کار معمولی برای تحقق دموکراسی نیابتی بوده است. از انتخابات ممکن است برای اختصاص کرسی‌های موجود در قوه مقننه استفاده بعمل آید. همچنین برخی از کشورها، سمت‌های موجود در قوه اجرایی و قضایی و دولت‌های محلی را نیز با انتخاب نامزدهای برگزیده اختصاص می‌دهند. از فرآیند انتخابات در بسیاری از سازمان‌های خصوصی و تجاری، از کلوب‌ها گرفته تا انجمن‌های داوطلبانه و ابرشرکت‌ها نیز استفاده می‌شود.

واژه انتخابات، جمع واژه عربی انتخاب از ریشه "نخب" به معنای گزینش است. برخی از سره نویسان فارسی، واژه‌های گزیدمان یا گزینمان را بجای آن بکار می‌برند.

در مورد انتخابات ریاست جمهوری ماه میزان سالروان در کشور بایست خاطر نشان نمود، در حالی که کمیسیون مستقل انتخابات کشور، مصروف شمارش مقدماتی آرای انتخاباتی می‌باشند، هیأت‌های دیپلماتیک کشور‌های خارجی از نیروهای سیاسی

می‌طلبند تا در مورد قضایای کنونی کشور، تحمل و بردباری شان را حفظ نمایند. اما طی هفته‌های پسین، نه تنها صبر و تحمل نخبه‌های سیاسی جامعه افغانی، بلکه شکیبایی بازیگران خارجی نیز بسر رسید. بیانیه تأیید نااشده‌ای مشعر بر آنست که چنانچه در عمل باثبات رسیده، ممکن در یک لحظه، مسأله آسیب‌پذیری پروسه سیاسی موجود مورد پرسش قرار گیرد.

نباید فراموش نمود که مکت در شمارش آراء، بخش دیگر مشکل کار محسوب می‌گردد. طی هفته‌های پسین، بسیاری‌ها و قبل از همه، اهالی شهرها تقاضا بعمل آوردند تا همه به برنامه‌های زمانی تعیین شده، بگونه لازمی متمایل گردند. ساختارهای انتخاباتی باید در شمارش بیطرفانه و صادقانه آراء سعی و تلاش بخرچ داده و این واقعیت را مدنظر قرار دهند تا بیش از همه و قبل از سایر مسایل، راستگو باشند. تأخیر در شمارش آراء در درجه دوم اهمیت، پس از راستگویی و صداقت کمیسیون مستقل انتخابات قرار می‌گیرد، چه، موجودیت بیش از ۲۰ هزار از دستگاہای بایومتریک در این زمینه، تسهیلاتی را در امر شمارش دقیق آراء مسا عد و مهیا نمود. همچنان، تمامی کاندیدان انتخابات ریاست جمهوری، باید استقلال شعبات نظارت بر شمارش آراء را بگونه جدی محترم شمارند، تا نتایج بدست آمده از پروسه فوق، مورد پذیرش همه جناح‌های مطرح قرار گیرد.

رئیس هیأت نمایندگی اتحادیه اروپا، بنوبه خویش اظهار نمود که در کمیسیون شکایت‌های انتخاباتی افغانستان، تبادل نظر‌هایی در مسایل مورد نظر، و اقن دلگرم‌کننده بنظر می‌رسد. کمیسیون‌های دوگانه انتخاباتی در مورد اینکه چه نوع آراء نباید مورد محاسبه و شمارش قرار گیرد، تصامیم قاطع اتخاذ نمودند، کاین خود، بمثابه نشانه‌های روشنی از مبارزه مؤثر با کلاه برداری در شمارش آراء بحساب می‌آید. باز هم بگونه مجدد، اعلام گردید که نتایج انتخابات باید بگونه کاملن بیطرفانه اعلام گردد.

در جریان کنفرانس مطبوعاتی، این مسأله واضح بیان گردید که در مورد مسایل مربوط به دستگاہای بایومتریک، دونفر از کارشناسان تخنیکی بمنظور رفع نواقص تخنیکی، نظارت در چگونگی نحوه بکارگیری درست دستگاہای یادشده از کشور آلمان وارد افغانستان گردیدند تا پروسه شمارش آراء را تسریع بخشند.

یادآوری‌های ایالات متحده در مورد انتخابات را نیز نباید از نظر دور داشت. وزارت امور خارجه کشور یاد شده، با هشدارهای پیهمی در مورد سلامت روند انتخابات، اعلام نمود که در کنار سایر ناظران و دونرهای بین‌المللی، دولت افغانستان وساختارهای انتخاباتی باید آمادگی‌های لازمی را در شمارش شفاف آراء بمنظور حفظ اعتماد مردم کشور رویدست گیرند. قابل یادآوری می‌باشد که به شرکت رأی دهنده‌ها در انتخابات پسین ریاست جمهوری که با پذیرش خطرات موجود و تهدیدهای مخالفان مسلح در روند انتخابات ریاست جمهوری شرکت ورزیدند تا در انتخاب زعیم آینده کشورشان سهم خویش را ایفا نمایند، نباید کم بها داد.

در جریان ما سنبله سالروان، وزارت امور خارجه ایالات متحده بدنیاال سایر اعلامیه‌های قبلی، بدلیل موجودیت سوؤاستفاده و ارتشاً در ادارات دولتی و نهادهای مربوطه افغانستان، مبلغ حدود ۱۰۰ میلیون دالر کمک و عده داده شده در بخش طرح‌های انرژی در کشور توسط ایالات متحده رامعطل قرار داده شد. در اعلامیه همچنان یادآوری بعمل آمد که جانب ایالات متحده در صدد آن بود تا طرح یادشده را برپایه اکمال رساند. در اعلامیه یادشده همچنان می‌خوانیم که: جانب ایالات متحده با استفاده از میکانیزم غیربودجوی در مورد، استفاده بعمل آورد، اما بدلیل نبود قابلیت و عدم توانایی دولت افغانستان که از منابع غیرشفاف استفاده بعمل می‌آید، تصمیم اتخاذ گردید تا کمک یادشده معطل قرار داده شود. موازی با این، وزارت امور خارجه ایالات متحده اظهار نمود که بدلیل عدم شفافیت، از اجرای برنامه یادشده انصراف می‌جوید.

اما در مورد، باید این مسأله واضح گردد که ایالات متحده در کدام طرف قضیه قرار دارد؟

شایان تذکر پنداشته می‌شود که عبارت مشابهی در اعلامیه منتشره از جانب دولت افغانستان نیز بمشاهده می‌رسد. باید یادآور شد که چنین وضعیتی در نوع خویش، باعتبار و شهرت اشرف غنی که یکی از جمله کاندیدها در انتخابات ریاست جمهوری نیز می‌باشد، بشدت زیان می‌رساند.

اما کارشناسان غربی، نهایت احتیاط بخرچ می‌دهند تا از پشتیبانی و حمایت ایالات متحده از رقبای اشرف غنی در انتخابات کنونی سخنی بزبان نیآورند. مسأله‌ای که بگونه‌ای جالب توجه بنظر می‌رسد، یکی هم اینکه اداره دونالد ترامپ، برخلاف گذشته، در مورد ترجیح دادن کاندیدی از کاندیدهای مطرح در انتخابات ریاست جمهوری در کشور، لب از لب نمی‌گشاید. اما ادعای می‌گردد که تلاش بمنظور شفافیت پروسه شمارش آراء صورت گرفته تا حقانیت امر انتخابات عملن باثبات رسیده، مذاکرات منجمد شده با نیروهای مسلح مخالف از سر گرفته شده، شرایط خروج نظامی‌های امریکایی از افغانستان مساعد و مهیا گردیده و به پروسه صلح آغاز شده در کشور، زیان و آسیبی وارد نگردد.

در این مورد، به زیگنال‌هایی از جانب فدراتیف روسیه نیز باید توجه لازمی معطوف گردد. اعلامیه منتشره ماه روان جانب روسیه در کابل نیز انعکاس وسیعی داشت. وزیر امور خارجه فدراتیف روسیه در این زمینه تأکید بعمل آورد که مسکو رویکردهای گوناگون و متنوع موجود در مورد اوضاع افغانستان را تحت غور و بررسی قرار داده است. نامبرده همچنان اظهار داشت که غرب در مجموع، آنچه انجام می‌دهد، سبب تضعیف مواضعش می‌گردد، وی اضافه نمود که افغانستان در این مورد، خوبترین مثال می‌باشد.

باشد که ایالات متحده پس از مدت زمان ۲۰ سال تداوم جنگ، در نهایت به شکست و عدم موفقیت مواجه گردید.

اکنون جا دارد در مورد حیاتی ترین مسأله موجود در کشور، پرسشی را باین شرح مطرح نمود که با وجود سایر حقایق و فاکت های موجود، منتظر چه نتایجی از شمارش آرای آخرین انتخابات ریاست جمهوری در کشور باید بود؟
قبل از همه باید پرسید که در نتیجه انتخابات ریاست جمهوری ماه میزان سالروان در کشور، آیا مدل سیاسی قبلی حکمونداری در کشور حفظ خواهد گردید و یا "وطنپرستان جوان" جاگزین مجاهدین خواهند گردید. چه گزینه ای را بویژه هموطنان ما ترجیح می دهند؟

انتخابات ریاست جمهوری در کشور، طی ماه میزان سالروان براه انداخته شد. کاندیدهای به ثبت رسیده در مراحل نخست به ۲۰ تن بالغ گردیدند. در میان آنها چهره هایی که در انتخابات قبلی ریاست جمهوری کاندید بودند، نیز بمشاهده می رسید. بگمان بسیاری ها، شرایط کشور بمنظور برگزاری انتخابات اصلن مساعد نبوده و ادعای می نمایند در وضعیت که امنیت در کشور موجود نبوده و کشور از ثبات لازم نیز برخوردار نمی باشد، برگزاری انتخابات سراسری بمنظور گزینش زعیم آینده کشور در هاله ای از ابهام قرار می گیرد. چنین زمزمه هایی نیز بگوش می رسد که در شرایط خاص و منحصر بفرد کشور که هموطنان ما در پای صندوق های رأی بغرض انتخاب زعیم آینده کشور حاضر گردیدند، قابل تأمل می باشد. اما با درد و دریغ که کمبودی هایی هم در جریان انتخابات ریاست جمهوری ماه میزان سالروان کشور عملن وجود داشت. از جمله فهرست رأی دهنده ها بگونه نادرستی تنظیم شده بود، دستگاه های بایومتریک بمنظور تثبیت هئیت رأی دهنده ها و تشخیص نشانه انگشت (انگشت نگاری)، هر کدام بنوبه خود، به مشکلات موجود در انتخابات افزود. در مناطق تحت تسلط شورشیان، اصلن انتخاباتی برگزار نگردید. در نهایت، چنین نتیجه گیری می شود که نتایج انتخابات به مشکل قادر خواهد گردید تا مثل و انعکاس دهنده اراده و انتخاب اکثریت واجدین شرایط رأی گیری در کشور محسوب گردد.

با آغاز انتخابات ریاست جمهوری ماه میزان، گمانه زنی های مختلفی در مورد یادشده انجام گرفت. عده ای بر این باورند که نتایج انتخابات یادشده در دور نخست واضح و مشخص خواهد گردید، اما عده دیگر چنین گمان می برند که انتخابات بدور دوم خواهد انجامید. بگونه مثال، انتخابات قبلی ریاست جمهوری کشور که حکومت وحدت ملی از دل آن بیرون آمد، پس از دور نخست میان دو کاندید پیشتاز یعنی میان اشرف غنی و عبدالله عبدالله بحث و مشاجره وسیع و ریشه داری بعمل آمد که در نهایت، نه در نتیجه انتخابات مشروع و قانونی، بلکه بنابر سازش ساخته شده توسط ایالات متحده، اشرف غنی کرسی ریاست جمهوری کشور را اشغال نموده و برای عبدالله پست جدیدی تحت عنوان ریاست اجرایی اختراع و ابداع گردید. چنین پستی در قانون اساسی کشور اصلن پیشبینی نگردیده است. بهر حال، وحدت در کشور تأمین نگردیده و بهمین دلیل، آیا غنی و یا عبدالله خواهند توانست تا همدلی رأی دهنده ها را بدست بیاورند؟

با وجود آنهم، اسم اشخاص یادشده در فهرست کاندیدهای انتخابات پسین ریاست جمهوری همچنان بمشاهده می رسد. در اینجا سؤالی مطرح می گردد که آیا تحرکات انتخابات ریاست جمهوری کنونی و وضعیت حاضر در کشور بگونه نامحدودی تداوم حاصل خواهد نمود؟

مطابق گزارش های رسیده، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات بویژه طی روزهای پسین، شاهد رفت و آمد جیب هایی با لمبر پلیت های سرخ در ادارات آن کمیسیون بوده اند که در گام نخست شامل سفیر ایالات متحده و سفرای کشورهای اروپایی می گردد. کشورهای غربی که بمثابه ایجادگران و ابداع کنندگان سیستم سیاسی اخیر کشور و اهدا کننده های اصلی آن محسوب می گردند. در کنار آن، آنها که بزرگترین بخش هزینه های مورد ضرورت و مصارف انتخابات را پوشش می دهند، بخود حق می دهند تا جریان و پروسه انتخابات را زیر نظر داشته و کلیه تحرکات موجود در پروسه یادشده را مراقبت و بررسی نمایند. در ارتباط موضوع گفته آمده، چندی قبل سفیر کشور ایران نیز با جمعی از سفرای کشورهای غربی وارد کمیسیون مستقل انتخابات شدند.

در نگاه نخست چنین بنظر می رسد که ایالات متحده و کشورهای اتحادیه اروپا، خط السیر واحد و یگانه ای را تعقیب می نمایند. آنها چنین ادعای می نمایند که در صدد آنند تا استقلالیت ارگان های انتخاباتی و شفافیت انتخابات را حفظ نمایند. مسأله دیگری که از اهمیت منحصر بفردی برخوردار می باشد، از جمله یکی هم اینکه ادعای می گردد که سفرای نامبرده از کاندیداتوری فرد مشخصی حمایت و جانبداری بعمل نیآورده اند.

بهر حال، اگر جریان امور را بدقت مورد مطالعه و بررسی قرار دهیم، این واقعیت بر ملا می گردد که از طرز گفتار و نحوه عملکرد نماینده های دیپلماتیک کشورهای غربی چنین استنباط می گردد که میان آنها و موضعگیریه و عملکردهای واشنگتن، نکات مورد اختلاف جدی موجود می باشد. رهبری ایالات متحده، اگر در گام نخست از سر نوشت نظامیان آن کشور در افغانستان نگران می باشند، در عین زمان آیا آنها در قبال دورنمای مذاکرات صلح کشور ما مذاکراتی که توسط دونالد ترامپ در نیمه راه متوقف و منجمد گردید، خویش را متعهد می پندارند که در چنین وضعیتی، اروپایی ها نگران از دست دادن احتمالی دستاوردهای

دیپلوما تیک گذشته شان می باشند.

در پس زمینه شمارش آراء، از ناظران خارجی دعوت بعمل آمد تا در مورد تشخیص و مجزا نمودن رأی بایومتریک از رأی غیر بایومتریک سعی ورزیده و در مجموع، از جریان امور نظارت دقیق بعمل آورند. پیش از این، بمنظور جلوگیری از تقلب و فعالیت های کلاه برداری، کمیسیون مستقل انتخابات تصامیمی اتخاذ نمود. اما چنین تصمیمی بنحوی اعتراض برخی از سیاستمداران و در رأس آنها مخالفت اشرف غنی را موجب گردیده که در نتیجه، چند روز پس از تدویر انتخابات موضعگیری و موقف جناح متذکره نیز دستخوش تغییراتی گردید. اگر قبل از انتخابات، آنها موضعگیری کمیسیون مستقل انتخابات را با اشتراک گذاشته بودند، اکنون می توان از دهان نماینده های منفرد جناح یادشده، حرف هایی بگونه دیگری شنید و آن اینکه خوب است، بخشی از رأی بدون هیچگونه سنجش بایومتریک نیز در نظر گرفته شود.

دسته انتخاباتی "دولت ساز" برهبری اشرف غنی اظهار داشت که کمیسیون مستقل انتخابات، تعداد رأی بایومتریک نا شده را نیز باید محاسبه نموده و شامل شمارش قرار دهد. طبق اخبار واصله، مراحل جمعآوری رأی بایومتریک شده، برای نخستین مرا تبه در انتخابات مجلس نمایندگان کشور صورت عملی بخود اختیار نموده و بمثابة وسیله مؤثری بمنظور جلوگیری از سوؤاستفاده و تقلب در انتخابات بکار گرفته شد.

در جریان انتخابات اخیر ریاست جمهوری کشور، اما مشکلاتی در جریان ثبت نام رأی دهندگان نیز عرض وجود نمود. در ۲۴ درصد از مراکز ثبت نام، مطابق آمار ارائه شده توسط کمیسیون مستقل انتخابات شفاف افغانستان، کارکنان و همکاران آن کمیسیون با شیوهها و اصول جمعآوری آراء، اصلن آشنایی نداشتند. متعاقب آن، مطابق اطلاعات داده شده کمیسیون مستقل انتخابات، بتعداد ۲۳۰۰ دستگاه بایومتریک غیر فعال بوده و تنها بتعداد ۱۶۹ دستگاه فعال در کمیسیون مستقل انتخابات در کابل موجود بود.

معضل محاسبه رأی بیومتریک نائده، ایجاد اختلاف و ضد و نقیض گویی هایی را میان سیاستمداران کشور سبب گردید. بسیا ری از آنها در مورد چنین اقامه دعوا نمودند تا رأی بایومتریک شده از رأی بایومتریک نائده تفکیک گردد، در غیر آن، احتمال پرکردن صندوق های رأی به پیمانان وسیعی وجود دارد که مسأله فوق مورد تایید کمیسیون مستقل انتخابات نیز قرار گرفت. طرفداران اشرف غنی اما مخالف فسخ رأی غیر بیومتریک می باشند. برخی از کاندید ها هشدار دادند که عده ای از افراد و اشخاص معلوم الحالی، مصروف زد و بند های سیاسی در مورد شمارش آراء می باشند کاین خود، عواقب غیر قابل پیشبینی را بدنبال خواهد داشت.

نماینده جناح انتخاباتی اشرف غنی به سیاستمداران و دیپلمات های کشورهای خارجی در مورد پروسه انتخابات کشور و مداخله عوامل خارجی در امور داخلی مربوط بان انتخابات، گوشزد نمود.

بخاطر داریم که نماینده سفارت ایالات متحده در کابل، به مرکز کمیسیون مستقل انتخابات رفته و از جریان رأی گیری و چگونگی بکارگیری از دستگاه های بیومتریک نیز نظارت بعمل آورد. نامبرده تأکید بعمل آورد که فقط و فقط رأی بیومتریک شده نزد آنها معتبر بوده و رأی بیومتریک نائده از اعتبار ساقط محسوب می گردد.

قرار بود نتیجه مقدماتی شمارش آراء روز شنبه (۲۷ ماه میزان) اعلام شود. کمیسیون انتخابات تاکنون درباره تأخیر زمان اعلام نتایج، ابراز نظر نکرده است. مسوولان کمیسیون یادشده نیز گفته اند که تأخیر در اعلام نتایج می تواند در برنامه های بعدی این کمیسیون اثرگذار باشد.

قابل یاددهانی پنداشته می شود که تأخیر در اعلام نتایج انتخابات، سبب نگرانی کاندیدها نشده، بلکه آنها خواهان شفافیت پروسه شمارش آراء می باشند.

یکشنبه ۲۸ ماه میزان سال ۱۳۹۸